

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA. 410.004.01.2022

Konstanty Radziwiłł
Wojewoda Mazowiecki
Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie
pl. Bankowy 3/5
00-950 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/039 – Postępowanie z zakaźnymi odpadami medycznymi, w tym odpadami wytworzonymi
w związku z przeciwdziałaniem COVID-19

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Mazowiecki Urząd Wojewódzki, pl. Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Konstanty Radziwiłł, Wojewoda Mazowiecki – od 25 listopada 2019 r. Poprzednio Zdzisław Szipera – od 8 grudnia 2015 r. do 11 listopada 2019 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Uwarunkowania prawne, organizacyjne i informacyjne w zakresie gospodarki zakaźnymi odpadami medycznymi, w tym wytworzonymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, z wykorzystaniem dowodów sporządzanych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Adam Czugaiewicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/89/2022 z 24 maja 2022 r.

(akta kontroli str. 1)

¹ Dalej: Urząd.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W zakresie gospodarki zakaźnymi odpadami medycznymi, w tym wytworzonymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, Wojewoda nie podejmował szczególnych działań organizacyjnych. Zadania Wojewody w tym zakresie realizował Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu oraz podległy Wojewodzie Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, który m.in. negatywnie zaopiniował jedyny skierowany do Wojewody w kontrolowanym okresie wniosek o wydanie decyzji w sprawie utylizacji odpadów medycznych w innym województwie. W reakcji na informację o problemach z odbiorem odpadów medycznych z jednego ze szpitali tymczasowych, Wojewoda zlecił przeprowadzenie kontroli u przedsiębiorcy odbierającego te odpady, w trakcie której podjął on na nowo odbiór odpadów ze szpitala.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Uwarunkowania prawne, organizacyjne i informacyjne w zakresie gospodarki zakaźnymi odpadami medycznymi, w tym wytworzonymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19.

Opis stanu faktycznego

Ustawą z 9 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw⁴ Wojewoda uzyskał uprawnienie do:

- wydania podmiotom⁵, o których mowa w art. 11h ust. 1 i 2 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁶, polecenia dotyczącego gospodarowania odpadami medycznymi o właściwościach zakaźnych, wytwarzanymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, w przypadku braku na obszarze województwa technicznych i organizacyjnych możliwości unieszkodliwiania tych odpadów zgodnie z obowiązującymi przepisami (art. 11i specustawy);
- wydania tym podmiotom, na podstawie tych samych przesłanek, polecenia dotyczącego gospodarowania odpadami wytworzonymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19 innymi niż odpady medyczne o właściwościach zakaźnych (art. 11j specustawy);
- zmiany lub wyłączenia wymagań dotyczących selektywnego zbierania odpadów komunalnych, określonych w regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 4a ust. 1 ustawy z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁷ (art. 11k specustawy).

W związku z nowymi kompetencjami Wojewoda nie wydał zarządzeń dotyczących zasad funkcjonowania kontroli zarządczej. Wojewoda wyjaśnił, że procedury opracowane są w sposób ogólny, aby były dostosowane do wszystkich zadań realizowanych przez Urząd. Uzasadnione jest to szerokim zakresem kompetencji wojewodów, a określenie i wdrożenie procedur kontroli zarządczej odrębnie dla

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz.U. z 2020 r. poz.2255.

⁵ Wszystkie organy administracji rządowej działające w województwie, państwowe osoby prawne, państwowe jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną, organy samorządu terytorialnego, samorządowe osoby prawne oraz samorządowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, inne podmioty, w szczególności osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej oraz przedsiębiorcy.

⁶ Dz.U. z 2021 r. poz. 2317, ze zm., dalej: specustawa.

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 888 i 1648, ze zm.

każdego zadania wymagałoby nakładów sił i środków nieadekwatnych do spodziewanych korzyści.

(akta kontroli str. 4-9, 18-22)

Zadania Wojewody związane z nowymi kompetencjami realizował Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu⁸. Zadania te nie zostały uwzględnione w regulaminie organizacyjnym Urzędu, ani w wewnętrznym regulaminie organizacyjnym Wydziału. Wojewoda wyjaśnił, że zadania wynikające z przyznanych specustawą kompetencji były realizowane w ramach dotychczas obowiązującego regulaminu organizacyjnego Urzędu⁹, który przydziela Wydziałowi realizację zadań Wojewody określonych m.in. w przepisach o zarządzaniu kryzysowym (§ 15 ust. 3 pkt 1 Regulaminu) oraz w ramach regulaminu wewnętrznego Wydziału, określającego jego zadania m.in. takie jak: zapobieganie, przygotowanie, reagowanie i usuwanie skutków zagrożeń występujących na terenie województwa i współpracy z podmiotami realizującymi monitoring środowiska.

Zadania dotyczące kwestii odpadów wykonywało troje pracowników Wydziału, jednakże nie powierzono im tych zadań w sposób formalny, np. poprzez uzupełnienie zakresów obowiązków. Wojewoda wyjaśnił, że zakres zadań pracowników Wydziału obejmuje ogólnie zadania związane z zarządzaniem kryzysowym i towarzyszącymi zdarzeniami.

Procedury wykonywania zadań dla pracowników delegowanych do pracy zdalnej zostały określone w zarządzeniu Dyrektora Generalnego Urzędu nr 16 z 13 marca 2020 r., rozpowszechnionym poprzez teleinformatyczny system zarządzania dokumentacją (EZD) oraz sieć intranetową Urzędu. Realizacja zadań zleconych pracownikom w trybie pracy zdalnej monitorowana była telefonicznie, pocztą elektroniczną i poprzez system EZD.

(akta kontroli str. 18-22)

W kontrolowanym okresie do Wojewody nie wpłynęły wnioski o wydanie polecenia w trybie art. 11j specustawy, natomiast wpłynął jeden wniosek o wydanie polecenia w trybie art. 11i specustawy. Pismem z 26 marca 2021 r. przedsiębiorca świadczący usługi odbioru i transportu odpadów medycznych z dwóch szpitali tymczasowych zlokalizowanych w Warszawie wystąpił o wydanie mu polecenia transportowania odpadów medycznych do zakładu unieszkodliwiania w województwie kujawsko-pomorskim. Przedsiębiorca uzasadnił wniosek m.in. przewidywanymi narastającymi trudnościami z unieszkodliwianiem odpadów medycznych w zakładach unieszkodliwiania zlokalizowanych w województwie mazowieckim. W związku z otrzymanym wnioskiem Wojewoda wystąpił o opinię do Mazowieckiego Państwowego Inspektora Sanitarnego, Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska¹⁰ i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie. Mazowiecki Państwowy Inspektor Sanitarny poinformował o braku przeciwskażeń do wydania wnioskowanej decyzji. MWIOŚ wydał opinię o braku rekomendacji dla wydania wnioskowanego polecenia ze względu na wystarczające moce przerobowe unieszkodliwiania odpadów medycznych na terenie województwa mazowieckiego oraz poinformował o bieżącym codziennym monitorowaniu możliwości utylizacji odpadów medycznych na terenie województwa. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie odmówił wydania opinii, argumentując to brakiem podstaw prawnych do jej wydania.

W kontrolowanym okresie Wojewoda nie wydał poleceń w trybie art. 11i – 11j specustawy.

(akta kontroli str. 4-17, 25-27)

⁸ Dalej: Wydział.

⁹ Zarządzenie nr 5 Wojewody Mazowieckiego z 18 stycznia 2019 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, dalej: Regulamin.

¹⁰ Dalej: MWIOŚ.

Zgodnie z § 30 i 31 Statutu Urzędu¹¹ Wojewoda jest zwierzchnikiem Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, którego aparatem pomocniczym jest Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska¹². Wojewoda wyjaśnił, że sposób postępowania z odpadami wytwarzanymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19 nadzorował poprzez WIOŚ.

Wojewoda nie dysponował pisemnymi wynikami analiz możliwości technicznych i organizacyjnych zagospodarowania na terenie województwa odpadów wytworzonych w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, ani danymi o masie odpadów wytworzonych na terenie województwa w latach 2020-2022 w związku z przeciwdziałaniem COVID-19. W toku kontroli NIK Wojewoda wystąpił o powyższe informacje do WIOŚ.

W odpowiedzi na pytanie o sposób monitorowania sytuacji dotyczącej możliwości odbioru i unieszkodliwiania na terenie województwa odpadów medycznych wytworzonych w związku z COVID-19, Wojewoda przekazał pismo WIOŚ¹³, otrzymane w toku kontroli NIK.

(akta kontroli str. 4-27)

W kontrolowanym okresie Wojewoda nie wydał zarządzeń w trybie art. 11k specustawy, ani nie wpłynęły do niego wnioski o ich wydanie.

(akta kontroli str. 4-14)

W związku z pismem¹⁴ kierownictwa szpitala tymczasowego zlokalizowanego w Warszawie, informującym o ograniczeniach w odbiorze odpadów medycznych ze względu na awarię w zakładzie unieszkodliwiania Wojewoda 26 maja 2021 r. zlecił MWIOŚ przeprowadzenie kontroli przedsiębiorcy odbierającego odpady z przedmiotowego szpitala i przedsiębiorcy prowadzącego zakład unieszkodliwiania. Pismem z 4 czerwca z 2021 r. MWIOŚ poinformował o wstępnych ustaleniach kontroli, z których wynikało m.in., że ze względu na awarię pieca w okresie od 13 do 28 kwietnia 2021 r. nieczynna była jedna linia technologiczna spalarni odpadów, co spowodowało ograniczenia w przyjmowaniu odpadów medycznych. Po usunięciu awarii przyjmowanie i unieszkodliwianie odpadów medycznych w kontrolowanym zakładzie odbywa się w normalnym trybie, a 27 maja 2021 r. przedsiębiorca odebrał ze szpitala wszystkie zalegające odpady medyczne.

(akta kontroli str. 25-27)

W kontrolowanym okresie do Wojewody nie wpłynęły skargi i wnioski dotyczące nieprawidłowości w zakresie gospodarowania odpadami medycznymi, w tym wytworzonymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19.

(akta kontroli str. 4-14)

W kontrolowanym okresie Wojewoda nie prowadził działań informacyjnych dotyczących postępowania z odpadami wytwarzanymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, ani nie uczestniczył w takich działaniach prowadzonych przez inne podmioty. W odpowiedzi na pytanie o przyczyny braku takich działań Wojewoda wyjaśnił, że działania informacyjne – na podstawie danych przekazywanych z komórek merytorycznych – prowadzi w Urzędzie rzecznik prasowy i oddział prasowy Biura Wojewody, do których nie kierowano żadnych rekomendacji w tym zakresie.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Wojewody w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹¹ Zarządzenie Nr 928 Wojewody Mazowieckiego z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie nadania statutu Mazowieckiemu Urzędowi Wojewódzkiemu w Warszawie Dz. Urz. Woj. Maz. z 21 grudnia 2018 r., poz. 13018.

¹² Dalej: WIOŚ.

¹³ Pismo OS-IN/r/77.2022.RM2 z 7 lipca 2022 r.

¹⁴ z 14 maja 2021 r., data wpływu: 25 maja 2021 r.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 29 lipca 2022 r.

Kontroler
Adam Czugajewicz
główny specjalista kontroli państwowej
/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

DYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Warszawie
z up. Wiesława Bronisz
p.o. Wicedyrektora
/-/